

Roope Repo

TUKAHDUTETTU IDENTITEETTI
Afroamerikkalaisen työväen identiteetin ilmaisu
blueslaulujen kautta 1930-luvun Yhdysvaltojen eteläisissä
osavaltioissa

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Kandidaatin tutkielma

Joulukuu 2020

Tiivistelmä

Roope Repo: Tukahdutettu identiteetti: Afroamerikkalaisen työväen identiteetin ilmaisu blueslaulujen kautta 1930-luvun Yhdysvaltojen eteläisissä osavaltioissa

Kandidaatin tutkielma

Tampereen yliopisto

Historian tutkinto-ohjelma

Joulukuu 2020

Tutkielmani käsittelee Afroamerikkalaisen työväen identiteetin ilmaisua ja kokemusta blueslaulujen kautta 1930-luvun Yhdysvaltojen eteläisissä osavaltioissa. Halusin selvittää, mitä musiikki voi kertoa vähemmistön identiteetistä ja tunteista. Lähdeaineistona olen hyödyntänyt John ja Ruby Lomaxin vuonna 1939 tekemän eteläisten osavaltioiden musiikinkeruuretken äänitallenteita ja kirjallisia lyriikoita. Kyseinen lähdekokonaisuus vie syvälle afroamerikkalaiseen kansanmusiikkiperinteeseen, ja kertoo tätä kautta myös paljon afroamerikkalaisesta identiteetistä. Tämän lisäksi olen käyttänyt lähteenä Milton Meltzerin kirjaan ”Black Americans: A History in Their Own Words” kerättyjä aikaishaastatteluja, joissa afroamerikkalaiset kertovat omin sanoin omasta identiteetin kokemuksestaan ja tunteistaan. Käytän näitä haastatteluja tukemaan laulujen pohjalta tekemiäni päätelmiä. Vastaan kysymykseen, miten identiteettiä ilmaistiin tutkimieni laulujen lyriikoissa, ja teen tämän perusteella päätelmiä siitä, millaista identiteetin kokeminen oli. Tavoitteenani oli myös selvittää, mitä laulujen lyriikat kertovat ajan ja yhteiskunnan ilmapiiristä ja hengestä. Tutkielmani alkupuolella taustoitan ajallista ja paikallista kontekstia perusteellisesti, ja tätä kautta pyrin viemään lukijan siihen maailmaan, jossa 1930-luvulla eteläisissä osavaltioissa asuva työväenluokan afroamerikkalainen eli. Puhun näistä asioista yleisestä näkökulmasta, mutta keskityn analyysissä painottamaan sitä, miten asiat vaikuttivat afroamerikkalaiseen, afroamerikkalaisen itsensä näkökulmasta.

Identiteetin ja tunnehistorian käsitteet ovat keskeisessä roolissa tässä tutkielmassa. Metodini on tehdä lyriikoista analyysia yhdistämällä lyriikoiden sanomaa tunnehistoriaan ja identiteetin kokemukseen. Samalla metodilla analysoin myös afroamerikkalaisten antamia aikaishaastatteluja. Koetan löytää haastattelujen sisällöstä identiteetistä tai tunteista kertovaa sanomaa, jota voin peilata tunnehistorian menetelmiin ja identiteetin käsitteeseen. Identiteetin käsitteen tutkimisessa olen hyödyntänyt Stuart Hallin teosta ”Identiteetti”. Tunnehistorian käsitteisiin ja menetelmiin olen tutustunut Rob Boddicen ”History of Emotions” -kirjan avulla. Tutkielman loppupuolella vertailen kulttuurista identiteettiä ja tunnehistorian käsitteitä sekä aikaishaastatteluja analysoimieni laulujen lyriikoihin. Selvitän, löytyykö lyriikoista tutkimuskirjallisuutta tukevaa materiaalia afroamerikkalaisten identiteetin kokemuksesta ja ilmaisusta. Lopussa selviää, mitä bluesmusiikki kertoi afroamerikkalaisten identiteetin kokemuksesta, ja mitä merkittävää blues antoi afroamerikkalaisille ja heidän yhteiselle identiteetilleen.

Avainsanat: Identiteetti, eteläiset osavaltiot, rasismi, bluesmusiikki, tunneodotukset, kulttuuri.

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

Sisällysluettelo

1. Johdanto	4
<u>1.1</u> Tutkimuskysymys ja alakysymykset	4
<u>1.2</u> Metodit, lähteet ja rajaus.....	5
<u>1.3</u> Keskeiset käsitteet.....	10
2. Eteläiset osavaltiot, afroamerikkalaiset ja tunteet	11
<u>2.1</u> Eteläisten osavaltioiden kulttuurinen perintö	11
<u>2.2</u> Afroamerikkalaisen asema eteläisissä osavaltioissa.....	13
<u>2.3</u> 1930-luvun ilmiöt ja niiden vaikutus afroamerikkalaiseen väestöön	15
<u>2.4</u> Tunteet ja identiteetti.....	16
<u>2.5</u> Tunneodotusten vaikutus afroamerikkalaisiin	19
3. Tukahdutettu identiteetti?	21
<u>3.1</u> Laulujen lyriikat.....	22
<u>3.2</u> Yhteenvetoa lauluista	25
4. Johtopäätökset	27
Lähde- ja kirjallisuusluettelo	29

1. Johdanto

1.1 Tutkimuskysymys ja alakysymykset

Kandidaatin tutkielmani aiheena on afroamerikkalaisen kansanmusiikin, lähinnä bluesmusiikin, rooli osana afroamerikkalaisen työväen identiteetin ilmaisua 1930-luvun Yhdysvaltojen eteläisissä osavaltioissa. Kysyn, mitä laulut ja niiden lyriikat kertovat afroamerikkalaisten identiteetistä, identiteetin kokemuksesta ja yhteisöllisyydestä. Keskityn tutkimaan laulujen lyriikoissa käsiteltäviä teemoja ja sitä tapaa, millä näitä teemoja käsitellään. Tuen ja taustoitan näitä kysymyksiä taustoitusaluvussa selvittämällä, millainen ympäristö 1930-luvun Yhdysvaltojen eteläiset osavaltiot olivat ja millainen historia tällä maantieteellisellä ja kulttuurisella alueella on taustalla. Otan myös selvää, millainen oli afroamerikkalaisen asema ja rooli näissä olosuhteissa. Perehdyn siis syvästi eteläisten osavaltioiden historiaan ja afroamerikkalaisten historiaan, sekä näiden kahden suhteeseen. Hypoteesini on, että afroamerikkalaisten identiteetin ilmaiseminen oli rajoitettua vallitsevien yhteiskunnallisten olosuhteiden takia. Pyrin todistamaan tämän konkreettisten esimerkkien ja tunnehistorian menetelmien avulla. Lopuksi analysoin lauluja keskittyen siihen, millaista identiteetin ilmaiseminen näiden lyriikoissa on.

Tiedostan, että aihe on minulle henkilökohtaisesti hyvin kaukainen, ja että saatan tehdä ennakkoletuksia liian helposti. Erityisesti tunnehistorian kannalta on mielestäni hyvä muistaa se, etten itse 2020-luvun suomalaisena ole kykenevä samaistumaan 1930-luvun Yhdysvaltojen eteläisten osavaltioiden afroamerikkalaiseen. Tämä on siinä mielessä hyvä, että aihe ei myöskään osu minuun liian henkilökohtaisella tasolla, joten oma positioni on näin ollen melko puolueeton. Toisaalta asiat kuten rasismi, syrjintä ja rotuoppi herättävät minussa kuitenkin tunteita. Vaikka en osaisikaan samaistua niihin, osaan helposti kuvitella ne asiat, jota afroamerikkalainen joutui arjessaan kohtaamaan. Pyrin kuitenkin pitämään omat mielipiteeni ja tunteeni näkymättömissä, ja suhtautumaan aiheeseen rationaalisesti.

1.2. Metodit, lähteet ja rajaus

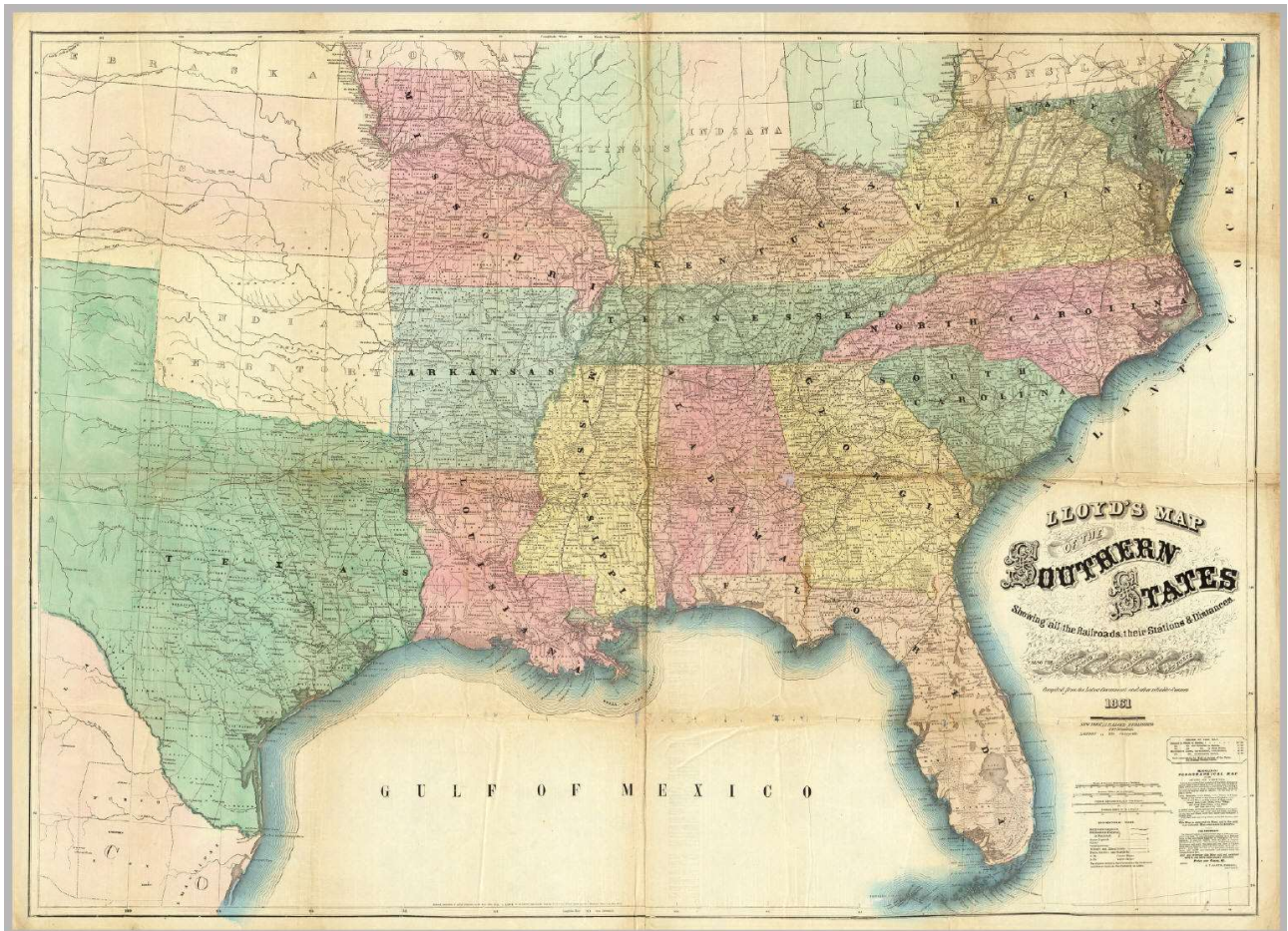
Lähestyn identiteettiä tunteiden kautta. Tunnehistorian avulla pyrin löytämään vastauksia siihen, miten ympäröivän yhteiskunnan normit, arvot ja tunnehanteet vaikuttivat yksilön tunteiden ilmaisemiseen ja toimimiseen, ja tätä kautta kuvaan omasta identiteetistä. On mielenkiintoista tutkia, millaisia olivat yhteiskunnan asettamat tunneodotukset afroamerikkalaisille. Uskon, että tunnehistorian näkökulman mukaan ottaminen on kannattavaa, sillä tunnehistoria keskittyy nimenomaan tavallisten ihmisten kokemuksiin ja tunteisiin, vallitsevissa olosuhteissa. Tiedostan myös sen, että nykyaikana omaan ajatteluuni ja tunnekäsityksiini vaikuttavat tällä hetkellä vallitsevat tunneodotukset ja -normit. Siksi täytyy pyrkiä suhtautumaan 1930-luvun Yhdysvaltojen eteläisten osavaltioiden tunneympäristöön omana asianaan, vertailematta sitä nykypäivään.

Tutkielmani lähdeaineistona on John ja Ruby Lomaxin vuonna 1939 tekemä nauhoitusreissu läpi Yhdysvaltojen eteläisten osavaltioiden. John Lomax oli yhdysvaltalainen musiikkitieteilijä ja folkloristi. Hän on tutkimut elämäntyönään afroamerikkalaista kansanmusiikkia vuodesta 1933. Hän on kiertänyt läpi Yhdysvaltoja sekä poikansa, Alan Lomaxin, että vaimonsa, Ruby Lomaxin kanssa keräten äänitteitä ja kirjallisia lyriikoita afroamerikkalaisesta kansanmusiikista. Vuoden 1939 keruureissullaan halki eteläisten osavaltioiden John ja Ruby Lomax keräsivät ja kirjoittivat ylös paikallisten, tuntemattomiksi jääneiden afroamerikkalaisten työläisten, vankien, muusikoiden ja lauluntekijöiden sävellyksiä ja sanoituksia. Tätä kautta he saivat hyvän läpileikkauksen niistä teemoista, joita paikalliset afroamerikkalaiset laulujenesittäjät lauluillaan ilmaisivat. Tässä kandidaatin tutkielmassani pyrin analysoimaan noita teemoja, ja tätä kautta vastaamaan kysymykseen, mitä bluesmusiikki afroamerikkalaiselle työvälle ja sen identiteetille ja yhteisölle merkitsi. Koska useat laulut ovat nimenomaan työlauluja, rajaan tutkimuksen kohteeksi afroamerikkalaisen työvään. Lomaxien elämäntyönä oli kerätä afroamerikkalaista kansanmusiikkia. Tällä he pyrkivät rikastuttamaan yhdysvaltalaista kansanmusiikkikulttuuria.

Olen valinnut alueelliseksi rajaukseksi Yhdysvaltojen eteläiset osavaltiot. Tutkin juuri eteläisiä osavaltioita siksi, että niillä on voimakas oma kulttuurinen perintö, johon liittyvät esimerkiksi orjuus, maatalous ja rasismi. Eteläisillä osavaltioilla on aina ollut hyvin selkeä ja vahva kokemus omasta kulttuurisesta identiteetistä.¹ Siksi onkin mielenkiintoista tutkia sitä, millaista oli afroamerikkalaisten identiteetin kokemus sellaisessa ympäristössä, jolla oli vahva oma identiteetti ja kulttuuri, ja joka oli ristiriidassa heidän omiin oikeuksiinsa. Tarkennetaan vielä, mitä eteläiset

¹ Bass, Jack; Terril, Thomas E: "The American South Comes of Age". s. 38-39.

osavaltiot ovat maantieteellisesti. Eteläiset osavaltiot koostuvat Yhdysvaltojen kaakkoisosassa ja etelärannikolla sijaitsevista osavaltioista, joita ovat Texas, Arkansas, Louisiana, Mississippi, Alabama, Florida, Georgia, Tennessee, Virginia, Etelä-Carolina ja Pohjois-Carolina.² Se, mitkä osavaltiot milloinkin on määritelty kuuluvan osaksi eteläisiä osavaltioita, on vuosien varrella vaihdellut. Ne osavaltiot, joita Lomaxit kiersivät, ovat kuitenkin kaikki luettu sisällissodasta lähtien kuuluvan osaksi eteläisiä osavaltioita.

Kuva 1. David Rumsay Historical Map Collection. "Lloyd's Map of the Southern states". Lloyd, J. T, New York, 1862.

Tässä vanhassa kartassa näkyvät eteläiset osavaltiot nimettyinä. Niin sanotulla "syväällä etelällä" tarkoitetaan Louisianaa, Mississippiä, Alabamaa, Floridaa, Georgiaa ja Etelä-Carolinaa. Lomaxien keruuretki lähti liikkeelle Texasista, kulki halki Arkansasin, Louisianan, Mississipin, Alabaman, Floridan ja Georgian, päättyen lopulta Washingtoniin, Kongressin kirjastoon.³

² Bass, Jack; Terril, Thomas E. "The American South Comes of Age". s. 37.

³ Library of Congress.

Aiheen ajalliselle rajaukselle 1930-luvulle on muitakin syitä, kuin Lomaxien keruuretken ajankohta. 1930-luvun jälkeen, 1940-luvulla, Yhdysvalloissa tapahtui paljon yhteiskunnallisia muutoksia, jotka veivät afroamerikkalaisten asemaa parempaan suuntaan. Toinen maailmansota muutti huomattavasti yhteiskuntarakenteita, teki kansasta yhtenäisemmän ja vaikutti tätä kautta myös afroamerikkalaisten aseman parantumiseen.⁴ Tämän lisäksi 1940-luvulla puuvillan tuotanto kääntyi selkeään laskuun ja muuttui mekaaniseksi.⁵ Puuvillatuotannon laskun ja koneellistuminen oli myös osasy siihen, että samalla vuosikymmenellä yli miljoona afroamerikkalaista muutti eteläisistä osavaltioista pois.⁶ Haluan kuitenkin keskittyä aikaan ennen tätä, 1930-lukuun, ja tutkia, millainen afroamerikkalaisten identiteetti oli ympäristössä, jossa ulkopuoliset tekijät, kuten sota, eivät vielä vaikuttaneet, ja jossa eteläisten osavaltioiden puuvillapelloilla oli rooli afroamerikkalaisen työväenluokan ja valkoihoisen väestön jakajana. Toisaalta 1930-luku on mielenkiintoinen ajankohta myös siksi, että myös silloin oli nähtävissä merkkejä afroamerikkalaisten aseman parantumisesta. Näitä olivat esimerkiksi presidentti Franklin Rooseveltin ”New Deal”- ohjelma sekä uudet, afroamerikkalaisten oikeuksien puolesta toimivat järjestöt, kuten ”National negro congress”.⁷ Palaan näihin vielä myöhemmin.

Lähdeaineisto on hyvin laaja ja siinä käsitellään bluesmusiikin lisäksi myös muita yhdysvaltalaisen folkmusiikin muita haaroja, kuten balladeja ja spirituaaleja. Tämän lisäksi tiedostan, että aivan kaikki aineistossa esiintyvät lauluntekijät eivät suinkaan ole afroamerikkalaisia. Mukana oli myös muun muassa meksikolaistaustaisia laulunesittäjiä. Lähdeaineisto kattaa noin 600 äänitallennetta. Laajuus on positiivinen asia ja kertoo siitä, että laulujen tekeminen todella oli merkittävä ilmiö. En kuitenkaan mitenkään voinut käydä läpi kuuttasataa laulua, joten rajasin niitä teemojen ja esittäjien mukaan. Sivusto, josta löysin kyseisen aineiston, on Library of Congress.⁸ Library of Congress on Yhdysvaltojen kansallisarkisto, jolla on kokoelmissaan kirjoja, valokuvia, sanomalehtiä, karttoja sekä muita tallenteita Yhdysvaltojen historian varrelta. Library of Congressin nettisivustolta pääsee käsiksi näihin aineistoihin. Sivusto myös mahdollisti hyvin lähdeaineiston rajauksen. Kyseisen lähdekokonaisuuden kaikki 600 tallennetta pystyi erittelemään pienemmiksi kokonaisuuksiksi sen mukaan, mitä aiheita niissä käsiteltiin, missä osavaltiossa ne oli esitetty, ja niin edelleen. Erityisen tärkeää olikin huomata se, mitä teemoja käsiteltiin eniten, ja mitkä aiheet olivat eniten esillä.

⁴ Sitkoff, Harvard. ”The Struggle for Black Equality”. s. 11

⁵ ibid. s. 15

⁶ Ibid. s. 15

⁷ Franklin, John Hope. ”From Slavery to freedom: A History of Negro Americans”, s. 387

⁸ Library of Congress.

Työlaulut, balladit ja uskonnolliset laulut kattoivat suurimman osan lauluista, ja ne antoivat hyvin osviittaa siihen, millaiset asiat kuuluivat oleellisimmin tutkimukseni kohderyhmän arkeen ja elämään. Näistä lauluista olen selvittänyt niiden taustat, eli sen kuka ne on esittänyt, missä ne on esitetty, milloin ne on esitetty ja millaisissa olosuhteissa ne on esitetty. Tässä vaiheessa osa lauluista rajautui pois siksi, että niiden esittäjä ei ollut afroamerikkalainen.

Tarkalleen näistä kuudestasadasta laulusta 153 ovat uskonnollisia lauluja, 94 työlauluja ja 87 balladeja. Näiden laulujen joukossa oli vielä paljon lauluja, joissa toistettiin esimerkiksi samaa lyhyttä lausetta uudelleen ja uudelleen, tai lauluja, joista merkittävä osa lyriikoista oli haalistunut pois. Tällaisista lauluista ei tämän tutkimuksen kannalta ole paljoakaan hyötyä, joten tätä kautta laulujen määrä rajautui yhä hieman pienemmäksi. Jäljelle jäivät vain laulut, jotka olivat afroamerikkalaisen työväenluokan tekemiä tai esittämiä ja joissa käsiteltiin edellä mainittuja teemoja siten, että niissä oli edes jonkinlainen tarinankerronnallinen teksti. Tein myös alueellista rajausta, kun selvitin, missä osavaltioissa ja missä paikoissa oli eniten materiaalia. Eniten lauluja oli kerätty Texasista, Arkansasista ja Alabamasta. Keskeisiä paikkoja olivat erilaiset työleirit ja puuvillaplantaasit, kuten Brazorian työleiri ja maatila Texasissa.

Lauluja yhteensä	600
Uskonnollisia lauluja	153
Työlauluja	94
Balladeja	87
Analysoimieni laulujen määrä	30

Taulukko 1. Taulukko havainnollistamaan lähdeaineiston laulujen määrää ja teemoja

Valitsin yllä olevista teemoista jokaisesta kymmenen laulua satunnaisesti, mutta kuitenkin sen mukaan, että niistä sai riittävän hyvin selvää. Kuudestasadasta laulusta 30 vaikuttaa pieneltä otannalta, mutta kaikki 30 laulua on valittu eniten käsiteltyjen teemojen joukosta. Tässä tutkielmassa nimenomaan laulujen teemat ovat olennaisessa roolissa.

Lyriikoita analysoidessa tulee ottaa huomioon, että laulujen esittämiseen on vaikuttanut se, että ne on esitetty juuri John- ja Ruby Lomaxille. Toki laulut ovat olleet jo olemassa ennen niiden keruuta. Niitä ei olla siis erikseen sävelletty tätä nimenomaista keruuta varten. Sillä on kuitenkin merkitystä, millä perusteella laulujen esittäjät ovat valinneet juuri tietyt laulut. Kenties laulu oli vain sillä hetkellä

päällimmäisenä mielessä, kenties esittäjä on halunnut esittää juuri tietyn laulun siksi, että on kokenut sen tärkeimmäksi. Tähän on voinut vaikuttaa Lomaxien persoona ja se, kuinka avoimesti he ovat afroamerikkalaisia lauluntekijöitä ja -esittäjiä lähestyneet ja aineistonkeruun suorittaneet.

Tiedostan sen riskin, että tulen ajattele mattomasti lokeroimaan kaikki afroamerikkalaiset samaan muottiin, joka on pienituloinen, ruumiillista työtä tekevä työväenluokan kansalainen. Ymmärrän kuitenkin, että afroamerikkalaisilla oli yhtä lailla erilaisia tulotasoja, ja että myös afroamerikkalainen väestö jakaantui eri yhteiskuntaluokkiin.⁹ Toisaalta, tutkimuskirjallisuuden mukaan afroamerikkalaisten yhteiskuntaluokalla ei ollut identiteetin kokemuksen kannalta juurikaan merkitystä. ”*There is a feeling of unrest, insecurity, almost panic among the best class of Negroes in the South*”, toteaa eräs haastateltava afroamerikkalainen nainen ”*The Independentin*” haastattelussa 1900-luvun alkupuolelta, joka oli kerätty Milton Melzerin kirjaan ”*The Black Americans, A History in Their Own Words*”.¹⁰ Käytän kyseistä teosta toisena lähdeaineistona. Kirjaan kerätyt haastattelut, joissa afroamerikkalaiset pääsevät itse ääneen, osoittautuivat todella hyödyllisiksi. Niiden kautta pääsin kiinni erityisesti tunteisiin ja kokemuksiin, jotka kertoivat paljon identiteetistä. Haastatteluissa afroamerikkalaiset antoivat konkreettisia esimerkkejä siitä, millaiseksi kokivat oman roolinsa ja identiteettinsä vallitsevista yhteiskunnallisista olosuhteista. Näistä haastatteluista pystyi tekemään paljon päätelmiä. Kirjan haastattelut ovat tehty 1900-luvun alusta 1940-lukuun, ja suuri osa haastateltavista on elänyt nimenomaan eteläisissä osavaltioissa. Haastattelut oli toteutettu yhdysvaltalaisien lehtien, kuten ”*The Independentin*” toimesta. Haastateltavat olivat aivan tavallisia työväenluokan kansalaisia, joten siksi olen rajannut tutkimuksen kohteeksi nimenomaan afroamerikkalaisen työväenluokan. Perustelen rajauksen myös sillä, että suuri osa Lomaxien keruuretkien aineiston lauluista on työlauluja, joissa käsitellään ruumiillista työntekoa.

Yhdysvallat ja rasismi ovat säilyneet teemana erittäin relevanttina aina siitä lähtien, kun ensimmäiset orjat tuotiin laivalla Afrikasta Amerikkaan. Aiheesta keskustellaan yhdysvaltalaisessa mediassa aktiivisesti, ja viimekeväiset tapahtumat (George Floyd) sekä sen seuraukset ovat osoittaneet sen, että rotujen välisiä ristiriitoja ja jännitteitä ilmenee edelleen. Henkilökohtaisesti tähän liittyen minua kiinnostaa afroamerikkalainen kulttuuri ja afroamerikkalainen identiteetti. Afroamerikkalaisten omaa identiteettiä on Yhdysvaltojen historiassa leimannut muun muassa

⁹ Franklin, John Hope. ”From Slavery to freedom: A History of Negro Americans”.

¹⁰ Meltzer, Milton. ”The Black Americans. A History in Their Own Words”. s. 145.

orjuus ja tämän loppumisen jälkeen muu syrjintä. Orjuuden vaikutukset jäivät konkreettisesti näkymään myös tulevien polvien elämässä köyhyytenä, kouluttamattomuutena ja työttömyytenä. Tätä kautta afroamerikkalaisten keskuudessa tapahtuu myös nykyään enemmän rikollisuutta, joka taas on osasy sivistisen ajattelun lietsontaan, tänäkin päivänä. Minua kiinnostaa tämän kierteen taustat ja historia, ja koen, että sitä on relevanttia tutkia.

1.3. Keskeiset käsitteet

Käyn läpi olennaisimmat käsitteet, jotka on hyvä tiedostaa jo ennen itse aiheeseen paneutumista. Tässä tutkimuksessa puhutaan paljon identiteetistä ja tunteiden ilmaisemisesta, sekä sosiaalisista yhteisöistä. Tässä käytän apuna yliopistotutkija ja kirjailija Rob Boddicen teosta "History of Emotions", jossa käsitellään kattavasti tunnehistorian eri suuntauksia. Identiteettiä koetan päästä syvemmin käsiksi Stuart Hallin teoksen "Identiteetti" avulla. Identiteetti on erittäin laaja käsite, josta olisi valtavasti tutkittavaa psykologian näkökulmasta. Tässä tutkielmassa kuitenkin vain raapaisen identiteetin psykoanalyttista puolta, ja keskityn ennemminkin sen yhteiskunnalliseen merkitykseen.

Tunnehistoria on oma historiantutkimuksen haaransa. Tässä tutkielmassa hyödynnän tunnehistoriaa käyttämällä sen käsitteitä, joista keskeisimpiä ovat esimerkiksi tunneodotukset, tunneregiimit ja tunneyhteisöt.¹¹¹² Keskityn lähinnä siihen, kuinka eteläisten osavaltioiden yhteiskunnallinen ilmapiiri vaikutti afroamerikkalaisen väestön tunneodotuksiin. Lienee tarpeellista selvittää, että tämän tutkielman kontekstissa tunneregiimillä tarkoitetaan koko yhteiskuntaa määrittävää tekijää, kun taas tunneyhteisö viittaa enemmän yhteiskunnan sisällä olevaan yhteisöön, eli tässä tapauksessa eteläisten osavaltioiden afroamerikkalaisiin yhteisöihin.

Tunteiden ja identiteetin lisäksi lienee syytä selvittää, millaista analysoimani musiikki on, ja mistä sen juuret ovat peräisin. Kyseessä on afroamerikkalainen kansanmusiikki, jota en tässä tutkimuksessa kuitenkaan tutki itsessään sen enempää, koska keskityn enemmän identiteettiin ja tunteiden kokemukseen. Käytän musiikkia vain välineenä näiden tutkimiseen. Kerron kuitenkin lyhyesti, mitä tutkimani musiikki on. Afroamerikkalainen kansanmusiikki on Yhdysvalloissa, erityisesti sen eteläisissä osissa 1900-luvun alussa kehittyntä, orjien jälkeisen sukupolven musiikkia.¹³ Musiikissa on useita eri tyyliä, joita ovat esimerkiksi blues ja jazz.

¹¹ Boddice, Rob. "The History of Emotions". s. 59.

¹² Rosenwein, Barbara. "Emotional Communities in the Early Middle Ages".

¹³ Britannica. Blues Music.

Musiikkityyliltään afroamerikkalainen kansanmusiikki on rytmikästä, harmonialtaan yksinkertaista ja lyriikoiltaan usein tunteellista.¹⁴ Myöhemmin afroamerikkalaisesta kansanmusiikista on kehittynyt rhythm and blues- musiikkisuuntaus, joka olikin jo erittäin merkittävässä asemassa populäärimusiikin vaikuttajana.

2. Eteläiset osavaltiot, afroamerikkalaiset ja tunteet

2.1. Eteläisten osavaltioiden kulttuurinen perintö

Ajallisen ja paikallisen kontekstin perusteellinen selvittäminen on hyvin keskeisessä osassa tätä tutkielmaa. Millaisia olivat 1930-luvun lopun Yhdysvaltojen eteläiset osavaltiot, ja millaista oli afroamerikkalaisen kansalaisen arki tässä ympäristössä? Eteläisten osavaltioiden historia pohjautuu vahvasti Yhdysvaltojen sisällissotaan, jossa eteläisistä osavaltioista muodostuneet etelävallat taistelivat pohjoisvaltoja, eli Unionia vastaan. Vaikka etelävallat hävisivät sodan, jonka seurauksena orjuus kiellettiin, jäi eteläisiin osavaltioihin elämään vanhat perinteet, joihin liittyi voimakkaasti esimerkiksi rasismi ja rotusorto. Konkreettisia esimerkkejä etelävaltojen perinnöstä ovat esimerkiksi etelävaltojen lippu, jonka alla osa eteläisissä osavaltioissa asuvista edelleen seisovat, sekä etelävaltojen sotasankareiden patsaat. Lippu ja patsaat symboloivat etelävaltojen arvoja ja perintöä.

Keskityn taustoittamaan eteläisten osavaltioiden historiaa erityisesti niiden kulttuuriin liittyvien ilmiöiden näkökulmasta. Eteläisten osavaltioiden historiaan liitetään usein vahvasti nimenomaan niiden rotupoliittiset kysymykset. Näen, että erityisesti yhteiskunnallisen ilmapiirin vaikutus rotupoliittikkaan on hyvin olennaista tämän tutkielman kannalta. Eteläisiä osavaltioita tutkiessa on tärkeää ymmärtää, että niillä on maantieteellisen eron lisäksi selkeä kulttuurinen ero muihin Yhdysvaltoihin verrattuna.¹⁵ Tämä kulttuurinen ero ilmenee voimakkaissa perinteissä, sekä eteläisissä osavaltioissa asuvien ihmisten identiteettinä ja yhteisöllisyyden kokemuksena.¹⁶ Kyseessä on siis voimakas kulttuurinen identiteetti.¹⁷ Väitän, että tämä kulttuurinen identiteetti on vaikuttanut yhteiskunnalliseen ilmapiiriin, siinä eläviin ihmisiin ja näiden ihmisten tunteisiin ja käyttäytymiseen hyvin merkittävästi. Se, että oli kotoisin syvästä etelästä, merkitsi monelle paljon,

¹⁴ Britannica. Blues Music

¹⁵ Bass, Jack; Terril, Thomas E. "The American South Comes of Age". s. 38.

¹⁶ Ibid. s.39.

¹⁷ Hall, Stuart. "Identiteetti".

ja määrittä monen identiteettiä. Eteläisten osavaltioiden perinteet perustuivat hyvin pitkälti tiettyyn arvomaailmaan, jota edustivat nimenomaan valkoihoiset.¹⁸

Sisällissodassa hävinneiden etelävaltojen aatteet ja perinteet elivät 1930-luvulla vielä voimakkaina ja etelävaltojen sotasankareita juhlittiin ja kunnioitettiin. Erityisesti rasismia esiintyi eteläisissä osavaltioissa huomattavasti muita Yhdysvaltojen osavaltioita- ja alueita enemmän. Eteläiset osavaltiot olivat vielä useat vuosikymmenet sisällissodan jälkeen suorastaan tunnettuja rasistisuudestaan ja konservatiivisuudestaan. Segregaatio eli rotuerottelu oli keskeinen osa Yhdysvaltojen, ja erityisesti eteläisten osavaltioiden lainsäädäntöä aina vuoteen 1954 saakka, jolloin Yhdysvaltojen korkein oikeus kielsi rotuerottelun.¹⁹ On hyvä ymmärtää, ettei segregaatio ja rasistiset asenteet kuitenkaan loppuneet kuin seinään pelkän lainsäädännön myötä. Vuonna 1954 esiintyi suurta protestointia esimerkiksi eteläisten osavaltioiden kouluissa, jotka eivät halunneet hyväksyä afroamerikkalaisia oppilaille.²⁰ On siis selvää, että parikymmentä vuotta aikaisemmin, 1930-luvulla, segregaatio näkyi eteläisten osavaltioiden yhteiskunnassa ja arjessa erittäin selkeästi, ja vaikutti rajoittavasti afroamerikkalaisten jokapäiväiseen elämään ja elämän eri osa-alueisiin. Konkreettisesti segregaatio näkyi eteläisten osavaltioiden lainsäädännössä Jim Crow -lakien muodossa, jotka Yhdysvaltojen korkein oikeus laati 1870-luvulla.²¹ Lait estivät mustia esimerkiksi käymästä samoja kouluja, ja käyttämästä samoja paikkoja julkisessa liikenteessä kuin valkoiset. Erottelu laajeni muihinkin yhteiskunnan osa-alueille, kuten puistoihin, teattereihin ja ravintoloihin.²² Laeilla haluttiin estää mustien ja valkoisten välinen kanssakäyminen, ja rajoittaa mustan väestön poliittista vaikutusvaltaa.

Ku Klux Klanin merkitystä eteläisten osavaltioiden ja erityisesti siinä elävän afroamerikkalaisen näkökulmasta on myös syytä tarkastella. Järjestön juuret pohjautuvat eteläisiin osavaltioihin, ja sen poliittinen ja kulttuurinen vaikutusvalta on ollut voimakkainta nimenomaan etelässä. Järjestö eli kulta-aikaansa 1920-luvulla, jolloin kannatus oli korkeimmillaan.²³ 1930-luvulla erinäiset skandaalit sekä suuri lama saivat sen kannatuksen kuitenkin laskemaan, mikä johti järjestön hajoamiseen ja ainakin jonkinasteiseen vetäytymiseen politiikasta.²⁴ Siltikin, erityisesti eteläisissä osavaltioissa,

¹⁸ Bass, Jack; Terril, Thomas E. "The American South Comes of Age". s.39.

¹⁹ Sitkoff, Harvard. "The Struggle for Black Equality". s. 155.

²⁰ Ibid. s. 31-32.

²¹ Britannica. Jim Crow Law, United States (1877-1954).

²² Ibid.

²³ Britannica. Ku Klux Klan, hate organization, United States.

²⁴ Ibid.

KKK:n aatteet ja arvomaailma jäivät vahvasti elämään vielä monta vuosikymmentä.²⁵ Klaanilla oli myös yllättävän suuri merkitys yhdysvaltalaisen, erityisesti eteläisen identiteetin luomisessa. Vuonna 1915 ilmestyneessä D.W. Griffithsin elokuvassa ”Kansakunnan synty”, käsitellään etelävaltioiden uudelleenrakentamista hävityn sisällissodan jälkeen. Ku Klux Klaani esitettiin elokuvassa kansakunnan ja valkoisen kunnian ja herruuden pelastavana sankarijoukkona.²⁶ Vastapuolella olivat tietysti vastakohtaisia arvoja ja asioita edustavat afroamerikkalaiset. Elokuva korosti stereotyyppioita ja vastakkainasettelua, ja antoi Ku Klux Klaanin hirmuteoille, kuten lynkkauksille ja tuhopoltoille, kunniakkaan merkityksen. Afroamerikkalaisille klaani edusti pelkoa, vihaa ja väkivaltaa, ja pakotti afroamerikkalaiset elämään arkeaan pelon vallassa. Uskon, että tämä on vaikuttanut rajoittavasti afroamerikkalaisten tapaan kokea ja ilmaista omaa identiteettiään.

2.2. Afroamerikkalaisen asema eteläisissä osavaltioissa

On hyvä ymmärtää, että afroamerikkalaisten epätasa-arvoinen asema oli vallinnut Yhdysvalloissa jo satoja vuosia. Vuoden 1860 laki orjuuden kieltämisestä oli erittäin merkittävä muutos, mutta ei kuitenkaan poistanut rasismia ja afroamerikkalaisten epätasa-arvoista asemaa yhteiskunnallisesta ilmapiiristä ja ihmisten asenteista. Segregaation poistuminen lainsäädännöstä vasta vuonna 1954 sekä tarve kansalaisoikeusliikkeelle 1960-luvulla kertovat siitä, että afroamerikkalaisten epätasa-arvoinen asema oli juurtunut osaksi yhdysvaltalaista yhteiskuntaa ja ajattelutapoja.²⁷ Vaikka myös lainsäädäntöjen ja yhteiskunnallisten seikkojen esille tuominen on tärkeää, on tässä tutkielmassa olennaisempaa tutkia afroamerikkalaisten asemaa nimenomaan yhteiskunnallisen ilmapiirin, ajattelutapojen ja kulttuurin näkökulmasta. Tätä kautta päästään käsiksi siihen, millaisia oletuksia ihmiset tekevät esimerkiksi rodun perusteella. Miten vallitseva ilmapiiri ja rotuun liittyvät oletukset vaikuttivat afroamerikkalaisten identiteettiin 1930-luvulla?

Myös tässä kappaleessa Eteläisten osavaltioiden perinteet ja identiteetti ovat keskeisessä roolissa. Kysyn, millainen oli afroamerikkalaisen rooli ja asema tässä hyvin vahvassa, valkoisten määrittämässä ja vallitsemassa kulttuurisessa ympäristössä? ”*Negro cannot escape his southernness*” toteaa afroamerikkalainen 1930-luvulla etelässä elänyt kirjailija ja historioitsija Lawrence D. Reddick kirjassa ”*The Southerner as American*”.²⁸ Tästä lainauksesta voi tehdä päätelmän siitä, kuinka ristiriitaisessa asemassa 1930-luvun eteläisissä osavaltioissa elävä afroamerikkalainen oli. Samaan

²⁵ Britannica. Ku Klux Klan, hate organization, United States.

²⁶ Hall, Staurt. Identiteetti. s. 178.

²⁷ Sitkoff, Harvard. ”The Struggle for Black Equality”. s. 155.

²⁸ Franklin; Govan; Sellers. ”The Southerner as American”.

aikaan moni afroamerikkalainen koki olevansa etelävaltalainen, mutta silti koki, että ei pääse ilmaisemaan itseään yhtä vapaasti kuin valkoinen kansalainen. Afroamerikkalaisilla kuitenkin oli heidän omakin historiansa, joka oli eteläisten osavaltioiden olosuhteissa vaiennettu.²⁹ Tämän on täytynyt vaikuttaa siihen, kuinka ristiriitaiseksi moni Afroamerikkalainen on oman identiteettinsä kokenut.

Afroamerikkalaiset olivat siis osana eteläisten osavaltioiden kulttuuria ja perinnettä, mutta heidän roolinsa oli erilainen. Kuten aiemmassa luvussa jo kävi ilmi, 1930-luvun eteläisten osavaltioiden kulttuuriin ja perinteisiin kuului olennaisesti se, että afroamerikkalaista osaa väestöstä ei pidetty aivan saman luokan kansalaisina kuin valkoista väestöä. Afroamerikkalaisilla oli kuitenkin oma roolinsa eteläisten osavaltioiden perinteessä, ja tämä rooli oli olla vähempiarvoinen ja syrjitty. Kirjailija Ulrich B. Phillips kirjoittaa osuvasti artikkelissaan *"The Central theme of Southern History"*:
"The south, is a land with unity despite it's diversity ... with a common resolve indomitably maintained – that it shall be and remain a white mans country".³⁰

Phillips siis kuvaa eteläisiä osavaltioita vahvasti yhteisöllisinä niiden rodullisista eriarvoisuuksista huolimatta. Tämä tukee myös Lawrence D. Reddickin väittämää, *"Negro cannot escape his southernness"*. Asetelma kuulostaa mielestäni hyvin mielenkiintoiselta afroamerikkalaisten identiteetin näkökulmasta. Samaan aikaan eteläiset osavaltiot edustavat voimakasta yhteenkuuluvuutta, mutta samaan aikaan ne esiintyvät *"valkoisen miehen maana"*, jossa mustilla oli oma alistettu roolinsa. Stuart Hallin kirjassa *"Identiteetti"* puhutaan osuvasti rodun merkityksestä kulttuuriltaan ja identiteetiltään voimakkaassa ympäristössä, jota 1930-luvun eteläiset osavaltiot olivat. Palaan tähän myöhemmin luvussa *"Tunteet ja identiteetti"*.

Eteläisten osavaltioiden perinteeseen kuuluvat myös niiden suuri puuvillateollisuus 1800-luvulla.³¹ Tähän liittyi voimakkaasti orjuus, rotusorto, afroamerikkalaisten myyminen orjina sekä rasismi. Tämä on mielestäni keskeinen fakta perustelemaan Eteläisten osavaltioiden rasistista perinnettä, ja Afroamerikkalaisten roolia tässä ympäristössä. Vaikka orjuus kiellettiin, jäi eteläisiin osavaltioihin vallitsemaan ajatus ruumiillista työtä tekevästä afroamerikkalaisesta. Rodulla oli vielä 1930-luvulla suuri merkitys yhteiskunnallisen aseman kannalta, ja tämän tiedostaminen oli normi. Suuri osa

²⁹ Bass, Jack; Terril, Thomas E. *"The American South Comes of Age"*. s. 39.

³⁰ Phillips, B. Ulrich. *"The Central Theme of Southern History"*.

³¹ Bass, Jack; Terril, Thomas E. *"The American South Comes of Age"* s. 2.

afroamerikkalaisista teki joko ruumiillista työtä tai työskenteli viihdealalla, kuten soittamalla ravintoloissa. Yhteiskunta ei odottanut tai oletanut afroamerikkalaisia korkeisiin virkoihin.

2.3. 1930-luvun ilmiöt ja niiden vaikutus afroamerikkalaiseen väestöön

1930-luku oli merkittävää aikaa Yhdysvaltojen historiassa. Yhdysvaltoja riepotteli suuri lama, jonka negatiiviset vaikutukset kohdistuivat ensimmäisinä afroamerikkalaisiin. Vuonna 1933 presidentiksi valitun Franklin Rooseveltin New Deal -ohjelman oli määrä hillitä lamaa ja nostaa taloutta ja hankkia uusia työpaikkoja.³² Tämä onnistuikin muun paitsi mustan väestön kohdalla. Työpaikat irtisanoivat ensimmäisinä afroamerikkalaisia, jotta ne saisivat työllistettyä valkoihoisia amerikkalaisia.³³ Tilastojen mukaan afroamerikkalaisten työttömyysaste oli yli kaksinkertainen valkoiseen väestöön verrattuna.³⁴ Moni afroamerikkalainen irtisanottiin ammatistaan, jonka seurauksena menttiin töihin sinne, mistä töitä helpoiten sai. 1930-luvun eteläisissä osavaltioissa tämä tarkoitti monelle puuvillapeltoja, ja muuta ruumiillista työtä esimerkiksi maataloilla. Syrjivän asenteen ja työpaikkojen varaaminen valkoisille pakotti afroamerikkalaiset pienituloisimpiin ammatteihin.³⁵ Voisi tehdä ennako-oletuksen, että useiden rotuun perustuvien epäreilujen irtisanomisien ja työttömyyden seurauksena moni afroamerikkalainen koki epätoivoa ja turhautuneisuutta. Ongelmana oli se, että tähän epäoikeudenmukaiseen kohteluun ei voitu tai uskallettu vastata. Kirjassa *”The Black Americans - a History in Their Own Words”* eräs haastateltava, 1930-luvulla elänyt afroamerikkalainen mies kertoo, ettei kokenut omistavansa minkäänlaista ääntä tai poliittista vaikutusvaltaa.

*”I didn’t like the conditions, but what could I do? I had no voice, no political pull whatever.”*³⁶

Eräissä haastattelussa mainitaan, kuinka afroamerikkalaiset kokivat, että heille oli mahdollista menestyä vain valkoisten ehdoilla, heitä ikään kuin mielistellen. Uskon, että tämä saattoi vaikuttaa itsekunnioitukseen. Haastateltava myös sanoo, että jos yritti menestyä nousemalla vallitsevia olosuhteita vastaan, ja valittaa epätasa-arvoisuudesta, saattoi olla varma, että oma tulevaisuus oli vaakalaudalla.

”... the very best that I could do was labor and try to labor a success under their rulings”.

³² Franklin, s. 383.

³³ Ibid, s. 386.

³⁴ Britannica. African American life During The Great Depression And The New Deal.

³⁵ Sitkoff, s. 11.

³⁶ Meltzer, s. 274.

"You begin to cry about our rights and the mistreatin of you and they'd murder you".³⁷

Tilanne oli siis se, että oli pakko hyväksyä oma syrjitty asema ja mielistellä valkoista valtaväestöä, mikäli halusi menestyä urallaan. Vaikuttaa siltä, että vallitsevat olosuhteet pakottivat identiteetin muodostumaan nöyristeleväksi. Onkin mielenkiintoista selvittää, löytyykö myös laulujen lyriikoista jotakin tähän viittaavaa.

Mielestäni on tärkeää taustoittaa myös afroamerikkalaisten asemaan 1930-luvulla positiivisesti vaikuttavia muutoksia. 1930-luvun yhdysvaltalainen politiikka alkoi näyttää pieniä merkkejä siitä, että myös afroamerikkalaisten äänellä oli merkitystä. Tämä näkyi erinäisinä ihmisoikeusjärjestöinä. Vuonna 1936 perustettiin "National negro congress", ja vuotta myöhemmin, 1937 "Southern negro youths congress", jotka toimivat tasa-arvon puolesta ja yhdistivät afroamerikkalaisia tasa-arvon kannattajia, ja tätä kautta myös vahvistivat heidän yhteistä identiteettiään.³⁸³⁹ Onkin mielenkiintoista tutkia, löytyykö lyriikoista myös merkkejä siitä, että omaa identiteettiä tuodaan esille ylpeästi ja itsevarmasti. On myös mielenkiintoista selvittää, löytyykö lyriikoista jotakin kriittistä sanomaa vallitsevaa epätasa-arvoista tilannetta kohtaan. Samalla keskityn yhteisöllisyyden teemaan, jota edellä mainitut järjestöt veivät eteenpäin. On kuitenkin tärkeää muistaa, että 1930-luvulla vallitsi vielä selkeä ero eteläisten ja pohjoisten osavaltioiden välillä. Vaikka 1930-luvulla valtion linjaus muuttuikin tasa-arvoa edistävämmäksi, ja mustille perustettiin heidän oikeuksien puolesta toimivia järjestöjä, ei se välttämättä toteutunut käytännössä, varsinkaan eteläisissä osavaltioissa. Eteläisissä osavaltioissa eli 1930-luvulla vielä voimakkaana etelävaltojen rasistinen perinne. Eteläisten osavaltiojen poikkeavuus muihin osavaltioihin oli yhteiskunnallisesti laajalti tiedostettu.

2.4. Tunteet ja identiteetti

Tunnehistorian ja identiteetin tutkimisen kautta voidaan tehdä johtopäätöksiä siitä, miten afroamerikkalainen työväki oman asemansa 1930-luvun eteläisissä osavaltioissa koki. Tässä kappaleessa keskityn analysoimaan afroamerikkalaisten kokemuksia ja tunteita identiteetin ja tunnehistorian näkökulmasta. Vastaan kysymykseen, miten asiat, kuten eriarvoisuus ja syrjintä vaikuttivat esimerkiksi afroamerikkalaisen nuoren kokoemukseen itsestään ja omasta identiteetistään. Tämä ja seuraava luku ovat erityisen tärkeitä tämän tutkielman ja lopun

³⁷ Meltzer. s. 274.

³⁸ Britannica. African American life During The Great Depression And The New Deal.

³⁹ Franklin, s. 387.

johtopäätösten kannalta. Hyödynnän erityisesti Rob Boddicen teosta ”History of Emotions”, joka on hyvä perusteos tunteiden historiasta. Pohjaan ja perustelen erityisesti tunteisiin, tunnekokemuksiin ja niiden vaikutuksiin liittyvät päätelmäni tämän kirjan avulla. Tämän lisäksi hyödynnän paljon Stuart Hallin teosta ”Identiteetti”. Tämän avulla selvitän, kuinka yhteiskunnallinen ympäristö ja ilmapiiri vaikuttaa nimenomaan identiteetin kokemiseen ja sen muodostumiseen.

Identiteetin merkitys on hyvin tulkinnanvarainen ja monimutkainen. On hyvin vaikeaa käsitteellistää ihmisyksilön kokemusta omasta itsestään. Myös Stuart Hallin kirjassa ”Identiteetti” tämä on nähtävillä. Hall tuo esille identiteetin ja identifikaation erilaisia selityksiä, joissa on toisaalta havaittavissa paljon samoja piirteitä. Identifikaatio ja oman identiteetin kokemus ja muodostuminen perustuvat yhteenkuuluvuuden tunteelle. Tunteelle ja havainnolle siitä, että on osa jotain suurempaa sosiaalista kokonaisuutta.⁴⁰ Identifikaatio on jatkuva prosessi, jolla ei ole selkeää määränpäättä tai ennalta määrättyä kaavaa.⁴¹ Yksi seikka yhdistää kaikkia identiteettiin liittyviä teorioita. Ihmisen identiteetin muodostumiseen ja kehittymiseen vaikuttavat väistämättä ulkopuoliset tekijät, kuten sosiaalinen ympäristö. Ihmisellä on luontainen tarve kokea kuuluvansa yhteisöön, ja tätä kautta oman identiteetin muodostuminen tapahtuu osana yhteisöä. Poliitiikan ja valtioiden yksi merkittävimmistä tehtävistä on luoda kansalaisille identiteetin ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Jotta ajatus esimerkiksi kansakunnan identiteetistä voisi toimia, on sillä oltava vastakohtia ja ääripäitä. Jotain, jonka avulla voidaan erottaa ”me” ja ”muut”.⁴² Näitä eroja kutsutaan ”binäärisiksi vastakohtiksi”.⁴³ Erottavia tekijöitä voivat olla esimerkiksi rotu, seksuaalisuus, sukupuoli tai luokka. Nämä erot tehdään näkyviksi kielessä, erityisesti adjektiivein, joilla voidaan helposti kuvailla esimerkiksi niitä ominaisuuksia, jotka ovat ominaisia ”muille”. Binääriset vastakohtat ovat omalla tavallaan väistämättömiä identiteetin muodostumisen ja kokemisen kannalta.⁴⁴ Silti niihin liittyy paljon ongelmallisuutta. Erot ja vastakohtat mielletään helposti liian yksinkertaistettuina, pelkistettyinä ja niitä värittävät stereotyyppiat.⁴⁵ Esimerkiksi adjektiivit ”hienostunut ja raakalaismainen” ovat toistensa vastakohtia, ja edustavat rasistisessa ympäristössä valkoihoisen ja tummaihoisen ihmisen eroja, määrittäen molempien identiteettiä. Binäärisissä vastakohtissa erot

⁴⁰ Hall, Stuart. ”Identiteetti”. s. 248.

⁴¹ Ibid. s. 248.

⁴² Ibid. s. 144.

⁴³ Ibid. s. 154.

⁴⁴ Ibid. s. 152.

⁴⁵ Ibid. s. 154; s. 189.

ilmenevät usein myös valtasuhteina. Toinen vastakohta on hallitsevassa asemassa, ja toinen on altavastajan roolissa hallitsevan osapuolen kentällä.⁴⁶ Väitänkin, että juuri vastaavalla tavalla afroamerikkalainen oli altavastajan asemassa hallitsevaan valkoihoiseen verrattuna 1930-luvun eteläisissä osavaltioissa.

1930-luvun eteläisissä osavaltioissa afroamerikkalainen edusti aina ”muita”. Tämä on myös selkeästi havaittavissa laulujen lyriikoissa ja afroamerikkalaisten antamissa haastatteluissa. Haastatteluissa afroamerikkalaiset kuvailivat usein kokevansa itsensä muun muassa erilaisina ja altavastajina. Laulujen lyriikoista oli havaittavissa samanlaisia kokemuksia, jotka ilmenivät alemmuudentunteena.

Myös Rob Boddicen teoksesta ”The History of Emotions” löytyi paljon mielenkiintoista tietoa, jonka laajensi käsitystä eteläisten osavaltioiden yhteiskunnallisesta ilmapiiristä afroamerikkalaisten näkökulmasta. Keskeisimmiksi käsitteiksi nousivat tunneodotukset, tunneregiimit sekä tunneyhteisöt. Tunneodotukset ja tunneregiimit liittyvät olennaisesti toisiinsa, ja käsitykseni mukaan tarkoittavat lähestulkoon samaa asiaa. Tunneregiimit ja -odotukset tarkoittavat nimensä mukaan sitä, millaisia tunteita ja tunteiden ilmaisua poliittisen, kulttuurisen, uskonnollisen, tai minkä tahansa muun yhteisön jäseneltä odotetaan.⁴⁷ Tunneyhteisö tarkoittaa mitä tahansa sellaista yhteisöä, jossa yhteisön jäsenten tapaa toimia ja tuntea määrittää tunneodotukset. Tunneyhteisöt ovat usein yhteiskunnan sisäisiä, pienempiä yhteisöjä, kuten perhe, kaveriporukka, naapurusto tai seurakunta.⁴⁸ Tunneyhteisöjen sisäisiin tunneodotuksiin vaikuttaa koko yhteiskuntaan vaikuttavien tunneodotusten lisäksi myös muita, yhteisöstä itsestään riippuvia tunneodotuksia. Käsite ”tunneyhteisö” (emotional community) on peräisin historiantutkija Barbara Rosenweinilta, joka tutki keskiaikaisia tunneyhteisöjä Euroopassa, kirjassaan ”Emotional Communities in the Early Middle Ages”. Rob Boddice on lainannut tätä käsitettä Rosenweinilta ja jatkanut sen tutkimista kirjassaan ”The History of Emotions”.

Muita keskeisiä käsitteitä ovat tunteellinen vapaus (emotional freedom), ja tämän puutteesta seuraava kärsimys, eli ”emotional suffering”. Tämä niin sanottu tunteellinen kärsimys syntyy siis siitä, kun yksilö ei koe vapautta omien tunteidensa ilmaisemiseen siinä yhteisössä, jossa on osana.⁴⁹

⁴⁶ Hall, Stuart. ”Identiteetti”. s. 154.

⁴⁷ Boddice, Rob. ”The History of Emotions”. s. 70-71.

⁴⁸ Rosenwein. s. 842.

⁴⁹ Boddice, Rob. ”The History of Emotions”. s. 73.

"The more freedom an individual has to explore inward feelings so as to discover something about herself, without concern at the consequences of transgressing expression norms, the lesser the degree of emotional suffering".⁵⁰

Tunneodotuksia vastaan toimiminen häiritsee dynamiikkaa yhteisön sisällä. Tästä voi tehdä johtopäätöksen, että afroamerikkalainen, johon vaikutti eteläisten osavaltioiden tunneregiimit, ei päässyt kokemaan tunteellista vapautta, koska hänen odotettiin toimivan ja tuntevan vain tietyllä, rajoitetulla tavalla. Tutkimuskirjallisuuden perusteella olenkin tehnyt johtopäätöksiä siitä, millaisia olivat afroamerikkalaisiin kohdistuvat tunneodotukset 1930-luvun eteläisissä osavaltioissa.

2.5. Tunneodotusten vaikutus afroamerikkalaisiin

Aiempien lukujen pohjalta voidaan jo todeta, että tunneympäristöt ja -odotukset 1930-luvun eteläisissä osavaltioissa ovat vaikuttaneet afroamerikkalaisiin rajoittavasti ja lokeroivasti. Näihin tunneodotuksiin vaikutti oleellisesti se, millaisena afroamerikkalaisen luonne nähtiin valkoisen väestön näkökulmasta 1930-luvun eteläisissä osavaltioissa. Tyypillinen afroamerikkalainen nähtiin usein yksinkertaisena ja hilpeänä, jota johtaa järjen sijasta ennemminkin vaistot.⁵¹ Ei ollut epätavallista, että afroamerikkalainen joutui jopa esittämään hieman yksinkertaisempaa, ettei kiinnitä liikaa huomiota. Tästä esimerkkinä lainaus kirjasta *"The Black Americans. A History in Their Own Words"*:

"I've joked with white people, in a nice way. I've had to play dumb sometimes – I knowed not to go too far and let them know what I knowed".⁵²

Näin totesi Nate Shaw, 1930-luvulla Alabamassa elänyt afroamerikkalais mies. Vastaavanlaista yleistävää kuvaa afroamerikkalaisten luonteesta hilpeänä ja tavallista yksinkertaisempaan oli esiintynyt jo aikaisemmin, kuten seuraava lainaus vuodelta 1902 osoittaa. Tässä 1900-luvun alussa elänyt nainen kertoo siitä, kuinka hän koki eteläisten osavaltioiden valkoisen väestön tukahduttavan afroamerikkalaisten aitoja tunteita ja luonnetta:

"The Southerners say we negroes are a happy, laughing set of people, with no thought of tomorrow. How mistaken they are!⁵³

⁵⁰ Boddice, Rob. *"The History of Emotions"*. s. 73.

⁵¹ Meltzer, Milton. *"The Black Americans. A History in Their Own Words"*. s. 145.

⁵² Ibid. s. 273.

⁵³ Ibid, s. 145.

Saan tästä lainauksesta sellaisen kuvan, että valkoisella väestöllä eteläisissä osavaltioissa vallitsi täysin vääristynyt kuva afroamerikkalaisten luonteesta ja tavasta kokea maailmaa. Mielestäni on mielenkiintoista selvittää, miten se, että joutui esittämään yksinkertaista ja hilpeää, ja sulkemaan aidot tunteet sisäänsä, vaikutti identiteettiin. On kiinnostavaa nähdä, löytyykö laulujen lyriikoista jotakin tähän viittaavaa.

Moni 1930-luvun eteläisten osavaltioiden afroamerikkalaisista oli myös tottunut kokemaan itsensä automaattisina altavastajina.⁵⁴ *"I've gotten along in this world by studying the races and knowing that I was one of the underdogs"*, sanoi Nate Shaw haastattelussa. Uskon, että altavastajan aseman tiedostaminen kumpuaa siitä, että afroamerikkalainen tiesi, että ihonvärinsä takia oli odotettavissa tietäntyyppistä kohtelua. Altavastajan rooli on selitettävissä myös eteläisten osavaltioiden kansallisen identiteetin perusteella, jossa valkoinen nähtiin hallitsevana ja musta altavastajana.⁵⁵ Väitän, että tämä on vaikuttanut kokemukseen omasta identiteetistä siten, että se on mahdollisesti koettu rajoitettuna ja tukahdutettuna.

Palataan vielä segregaaion merkitykseen afroamerikkalaisesta näkökulmasta keskittyen siihen, millaisia tunteita se afroamerikkalaisissa herätti. Identiteetin muodostumisen kannalta uskon erityisesti koulujen segregaaion olevan tärkeä seikka, koska se vaikutti lapsiin ja nuoriin. Koulujen segregaaio vaikutti negatiivisesti erityisesti nuorten afroamerikkalaisten kokemuksiin omasta tulevaisuudestaan ja mahdollisuuksistaan.⁵⁶ Erottelu muista saman ikäisistä nuorista aiheutti afroamerikkalaisissa nuorissa alemmuudentunnetta, ja vaikutti näin ollen negatiivisesti heidän kokemukseensa omasta identiteetistä.⁵⁷ Vaikutus oli erityisen voimakas siksi, että kyseessä olivat lapset ja nuoret. Kouluikäiset ovat muutenkin vasta muodostamassa ja etsimässä omaa identiteettiään ja itseluottamusta.

*"To separate them from others of similar age and qualifications solely because of their race, generates a **feeling** of inferiority as to their status in the community that may effect their **hearts** and **minds** in a way unlikely ever to be done"*.⁵⁸

Väitän, että kun tällaista alistavaa segregaaiota kokee jo nuorella iällä, jättää se negatiivisen jäljen omaan identiteettiin. Koulutuksessa esiintyneen epätasa-arvon takia afroamerikkalainen nuori ei

⁵⁴ Meltzer, Milton. "The Black Americans. A History in Their Own Words". s. 273.

⁵⁵ Hall, Stuart. "Identiteetti". s. 154.

⁵⁶ Bass, Jack; Terril, Thomas E: "The American South Comes of Age". s. 114.

⁵⁷ Ibid. s. 114.

⁵⁸ Drimmer, Melvin. "Black History, A Reappraisal".

myöskään voinut unelmoida samoista asioista kuin valkoinen nuori. Moni näki tulevaisuutensa vain peltotöissä tai muussa ruumiillisessa työssä. Kun ihminen ei pääse ilmaisemaan itseään ja täyttämään oikeaa potentiaaliaan, saattaa tämä helposti kokea turhautumista ja identiteettikriisiä. Identiteettikriisi johtuukin usein siitä, että kokee ympäröivän yhteiskunnan ja oman itsensä suhteen ristiriitaisena.⁵⁹ Tähän liittyy oleellisesti myös kulttuurinen identiteetti, josta Hall kirjassaan puhuu luvussa ”Kulttuurisen identiteetin kysymyksiä”. Kulttuurinen identiteetti merkitsee sitä, että kokee kuuluvansa osaksi jotain tiettyä etnistä, rodullista, kielellistä, uskonnollista tai kansallista identiteettiä.⁶⁰ Näinpä 1930-luvun eteläisten osavaltioiden afroamerikkalaisen oli vaikeaa löytää kulttuurisesta identiteetistään mitään positiivista, koska hänen kulttuurinen identiteettinsä oli pakotettu sietämään sellaista ympäristöä, joka tuomitsi ja väheksyi hänen kulttuurista identiteettiään. Kyseessä on siis ristiriita yksilön ja kansakunnan identiteetin välillä.

3. Tukahdutettu identiteetti?

Tutkimuskirjallisuuden pohjalta voidaan tehdä johtopäätös siitä, miten työväenluokan afroamerikkalainen koki roolinsa ja identiteettinsä 1930-luvun Yhdysvaltojen eteläisissä osavaltioissa. Tutkimuskirjallisuudesta löytyi merkkejä epätasa-arvosta, mahdollisuuksien rajallisuudesta, työttömyydestä ja afroamerikkalaisten lokeroidusta asemasta. Toisaalta, tutkimuskirjallisuudesta löytyi myös merkkejä siitä, että afroamerikkalaisten asemasta alettiin käydä enenevässä määrin keskustelua, ja että afroamerikkalaisten profiili oli nosteessa. Näkyi merkkejä siitä, että afroamerikkalaiset alkoivat miettimään omaa identiteettiään ja halusivat kokea kuuluvansa aktiivisemmin osaksi yhteiskuntaa.

Nämä asiat mielessä pitäen voidaan alkaa analysoida lähdemateriaalia, eli Lomaxin pariskunnan keräämiä lyriikoita. Löytyykö lyriikoista tutkimuskirjallisuudesta tehtyihin johtopäätöksiin viittaavia asioita? Löytyykö merkkejä oman identiteetin ilmaisusta tunteiden kautta? Löytyykö merkkejä tyytymättömyydestä ja kritiikistä, vai käsitelläänkö vaikeita asioita neutraalisti? Onko käsittelyn kohteena enemmän arkiset asiat kuin syvälliset aiheet? Yksi tärkeä seikka, jota etsin, on esimerkiksi yhteisöllisyyteen viittaavat lyriikat. Se, että kokee kuuluvansa johonkin tiettyyn yhteisöön ja haluaa kohdistaa laulun tietylle yhteisölle, kertoo ainakin jonkinlaisesta yhteisöllisyyden ja yhteisen identiteetin kokemisesta. Kiinnitän huomiota myös siihen, löytyykö lyriikoista jotain afroamerikkalaisten asemaan viittaavaa informaatiota. Tätä kautta voisi saada vahvistusta ajan

⁵⁹ Hall, Stuart. ”Identiteetti”. s. 9-11.

⁶⁰ Ibid. s. 19.

kuvasta entistä paremmin, ja mikä tärkeintä, afroamerikkalaisten näkökulmasta. Keskityn kiinnittämään huomioni jokaisessa laulussa laulun minään ja siihen, mitä hän haluaa kertoa, ja millaisen kuvan hän itsestään luo.

3.1. Laulujen lyriikat

Olen valinnut esimerkeiksi seuraavat laulut siitä syystä, että niissä oli kaikista monipuolisimmat ja runollisimmat lyriikat, joista kuitenkin sai selvää. Valitsin myös sellaiset lyriikat, joissa käsitellään jollain tapaa elämää. Kaikista valitsemistani ja analysoimistani lauluista välittyy myös joku tunnetila, joten ne ovat myös siitä syystä tämän tutkimuksen kannalta hyödyllisiä.

Cap'n, I Got a Home in Oklahoma

Laulun taustat tukevat ajatusta maatilalla ruumiillista työtä tekevistä afroamerikkalaisista, jotka ovat sanoittaneet ja säveltäneet laulun vaatimattomissa työolosuhteissa. Tässä tapauksessa kyseessä on joukko afroamerikkalaisia vankeja, jotka työskentelivät Brazorialaisella farmilla Texasissa.⁶¹ Laulu on esitetty huhtikuussa 1939. Laulu on hyvin yksinkertainen. Siinä lauletaan vaatimattomista iloista, kuten äidille kirjeen lähettamisestä. Laulu on myös surumielinen, siitä välittyy selkeästi kokemus siitä, että oma kohtalo ei ole omassa käsissä, vaan valkoisen henkilön käsissä, jota laulussa kuvataan sanalla ”Cap’n”⁶² (kapteeni). Laulusta välittyy myös uskonnollisuus ja oman kohtalon antaminen Jumalan käsiin. Laulun tekijä muun muassa pyytää äitiään rukoilemaan hänen puolestaan, ja toteaa ”Lawd, have mercy”⁶³ (Jumala, anna armoa). Laulusta välittyy selkeästi itsensä pieneksi kokeminen sekä voimattomuus vallitsevien olosuhteiden ja elämäntilanteen edessä.

Worry Blues

Laulun on esittänyt Jesse Lockett (afroamerikkalainen vanki) Clemens state- maatilalla, Brazoriassa, Texasissa, Huhtikuun 16, 1939.⁶⁴ Laulussa lauletaan seuraavasti:

”Some people say that the worry blues ain't bad, Some people say that the worry blues ain't bad; But it's the worst old feelin' that I most ever had.

Everything that I do seem like I do it wrong, (2) Sometimes I regret that I was ever born.

⁶¹ Library of Congress. The Southern Mosaic.

⁶² Ibid.

⁶³ Ibid.

⁶⁴ Ibid.

Blues and trouble seem to be my best friend, (2) Even when my blues leave me, then my troubles begin.

If any one asks you who composed this song, (2) Tell him you don't know who wrote it, but he's done come and gone."

Laulu on peräisin samalta farmilta, jossa afroamerikkalaiset vangit olivat töissä. Kyseinen kappale on hyvin melankolinen, ja paljastaa hyvin bluesin merkityksen erityisesti vähempiosaisille afroamerikkalaisille. Lauluntekijä kertoo lyriikoissaan, että hänen elämässään on vain kaksi asiaa: murheet ja blues. Tämä kertoo paljon bluesin suuresta merkityksestä ilon tuojana vähempiosaisten afroamerikkalaisten elämään. Lyriikoista käy hyvin ilmi myös se, että lauluntekijälle ei ollut merkitystä sillä, jääkö hänen nimensä elämään laulun mukana. Vain laulun sisällöllä oli lauluntekijälle väliä. Tämä käy ilmi viimeisestä säkeestä *"If any one asks you who composed this song, (2) Tell him you don't know who wrote it, but he's done come and gone"*.⁶⁵ (Jos kukaan kysyy sinulta, kuka sävelsi tämän laulun, kerro hänelle, ettet tiedä, mutta hän on tullut ja mennyt). Tämä on mielestäni mielenkiintoista, ja kertoo paljon blueskulttuurin luonteesta ja afroamerikkalaisten identiteetin ilmaisusta. Se ei missään nimessä ollut oman nimen pönkittämistä tai omista asioista valittamista, vaan hyvin vaatimatonta ja yhteisöllistä, tavoitteena saada muu yhteisö samaistumaan. Toinen laulusta selkeästi silmään pistävä lyriikka oli: *"Blues and trouble seem to be my best friend, (2) Even when my blues leave me, then my troubles begin"*.⁶⁶ (Blues ja ongelmat ovat parhaat ystäväni, silloin kun bluesini jättää minut, ongelmani alkavat). Tämä kertoo mielestäni paljon musiikin merkityksellisestä roolista laulunkirjoittajan elämässä. Lyriikoista tulee ilmi, että lauluntekijän elämässä ei ole muuta kuin blues ja ongelmat. Tästä voi päätellä, että blues oli keino selviytyä arjen haasteista ja elämän ongelmista. Kyseisessä lyriikassa on myös voimakas tunnelataus. Siitä välittyy koko elämää ja elämänlaatua koskeva kärsimyksen kokemus. Myös tässä laulussa on rivien välistä luettavissa pienuuden ja voimattomuuden kokemus, joka johtuu ympäröivän maailman ankaruudesta.

Hammer Song

Tämäkin laulu on lähtöisin samaiselta Texasilaiselta vankifarmilta. laulun esittäjä ei ole tiedossa. Laulu on työlaulu, jossa lauletaan paljon myös "kapteenista". Tätä kautta pääsee hieman käsiksi afroamerikkalaisen vangin ja valkoihoisen kapteenin suhteeseen. On otettava huomioon, että näissä

⁶⁵ Library of Congress. The Southern Mosaic.

⁶⁶ Ibid.

vankilaolosuhteissa tehdyissä kappaleissa ei välttämättä olla uskallettu laulaa esimerkiksi kersanteista ja kapteeneista liian negatiiviseen sävyyn. Toisaalta, laulussa kerrotaan konstailematta vangin ja kapteenin välinen kanssakäyminen siitä, kuinka kapteeni hankkii vangille vasaran, ja kuinka vanki ja kapteeni pohtivat sitä, onko vangin työtoverilla kuumetta. Tätä oli hieman hankalaa analysoida, mutta kertoo siitä, että afroamerikkalainen vanki on halunnut tuoda esille suhteen itsensä ja valkoihoisen esimiehensä välillä. Tästä laulusta tulee selkeästi esille valkoisen ja afroamerikkalaisen välinen valtasuhde, johon oli liitetty myös selkeästi rotu, mikä ilmeni esimerkiksi n-sanan käytössä lyriikoissa. Valtasuhde esitetään itsestäänselvytenä. Myös tässä laulussa toistuu tietynlainen itsensä pieneksi kokeminen.

Po' child

Tämä laulu on esitetty Livingstonissa, Alabamassa toukokuussa 1939. Laulun on esittänyt Dock Reed. Laulussa lauletaan seuraavasti:

“Just because I’m a poor child don’t drive me away; Just because I’m moaning don’t drive me away; Just because I’m hungry don’t drive me away”.

Jälleen kerran lyriikoista välittyy pienuuden ja voimattomuuden tunnekokemus. Tämä ilmenee siitä, että laulun minä selkeästi ilmaisee, ettei ole sellaisessa asemassa, jossa pystyisi vaikuttamaan omaan elämäänsä. Negatiivissävytteiset ilmaukset, kuten köyhä, valittaa, ja nälkäinen viestivät myös voimattomuudesta, pienuudesta ja itsesäälistä. Rivien välistä on myös luettavissa se, että laulun esittäjä ei suinkaan valita huonoista oloistaan, vaan ennemminkin hiljaa hyväksyy tilanteensa.

I Got to Stand There by Myself

Tässä Alabamassa toukokuussa 1939 Caroline Hornen esittämässä laulussa lauletaan seuraavasti:

“I got to stand there by myself; Well no one here can stand there for me; I got to lay down by myself; Well no one here can lay down for me”.

Tämän laulun lyriikat antavat käsityksen siitä, että laulun esittäjä on oman onnensa nojassa, ja että hänen on pärjättävä yksin. Esittäjä osoittaa, ettei elämässä saa asioita ilmaiseksi, eikä kukaan tule auttamaan vaikeissakaan tilanteissa. Tämä viestii paljon laulun esittäjän asenteesta, ja siitä arjesta, jota laulun esittäjä oli tottunut elämään, tukien ajatusta 1930-luvun eteläisten osavaltioiden

afroamerikkalaisten vaikeista oloista. Itsenäinen asenne kuitenkin viestii siitä, että vaikeat olot hyväksyttiin ja keuhettiin, eikä esimerkiksi esitetty kritiikkiä niiden syitä kohtaan.

When I wake up in the Morning

Tämä kesäkuussa 1939 Floridassa Allen Reedin esittämä laulu on sävyltään positiivisempi. Siinä käsitellään arkipäivää ja siihen liittyviä arkisia asioita. Laulu osoittaa hyvin sen, kuinka lauluntekijä saa iloa vaatimattomistakin asioista, kuten aamukahvista, työkavereille juttelemisesta, töistä kotiin palaamisesta ja vaimon näkemisestä. Laulu on lähdeaineistossa huonolaatuisena äänitallenteena, joten en saanut tarkkoja sanoituksia ja kokonaisia säkeitä kirjoitettua ylös. Onnistuin kuitenkin kuulemaan avainsanoja ja lyhyitä säkeitä, joista sain selville laulun idean ja sanoman.

Useassa laulussa jo pelkkä laulun nimi viestii paljon siinä käsiteltävistä teemoista ja tunnelatauksista. Esimerkiksi ”Don’t You Grieve”- otsikko viestii jälleen kerran kärsimyksestä ja surusta, jota kuitenkin pyritään peittämään. ”Oh, I Ain’t Goin’ Stay Here” kertoo taas siitä, kuinka lauluntekijä ei koe olevansa paikassa, jonne haluaa asettua. Kappaleen ”Cotton Needs Plowin’ so Bad” nimi sen sijaan kertoo puuvillapellolla työskentelemisestä, joka oli monen afroamerikkalaisen arkea vielä 1930-luvulla.

Tässä esimerkki muutamasta laulusta, joita tulkitsin. Näissä kaikissa lauluissa on paljon yhteisiä piirteitä ja toistuvia, identiteetin ja tunteiden kokemuksesta kertovia teemoja. Erityisesti vaatimattomuus, itsensä pieneksi ja voimattomaksi kokeminen ja nöyryys korostuivat oikeastaan jokaisessa laulussa, laulun aiheesta riippumatta. Omat ongelmat tuodaan kyllä esille, mutta niistä ei valiteta, vaan oma kohtalo hyväksytään nöyrästi. Vaikka osa lauluista olikin esitetty samaan aikaan samassa paikassa, kuten Brazorian työleirillä Texasissa 1939, ovat ne kuitenkin tehty jo aikaisemmin, mahdollisesti jossain muissa olosuhteissa. Olennaisempaa on se, että näitä lauluja on haluttu esittää Lomaxeille. Tämä kertoo niiden olevan edelleen esityshetkellä relevantteja ja esittäjän omaa elämäntilannetta kuvaavia.

3.2. Yhteenvetoa lauluista

Laulujen lyriikoita analysoimalla voi heti päätellä sen, että laulut ovat kirjoitettu tavallisten ihmisten näkökulmasta, ja että niissä käsitellään heidän arkeensa ja elämäänsä liittyviä asioita. Lauluissa kerrotaan hyvin vaatimattomista asioista, kuten työnteosta ja siihen liittyvistä asioista, joita olivat esimerkiksi työvälit ja työnteon raskaus. Oman elämän vaikeudet olivat myös hyvin usein toistuva teema. Vaikeuksista ei kuitenkaan valitettu, eikä niistä syytetty esimerkiksi

yhteiskunnallista epätasa-arvoa tai valkoista väestöä. Vaikeudet haluttiin kuitenkin tuoda esille. Lauluilla siis purettiin tunteita, ja haluttiin tuoda esille se elämäntapa ja yhteiskunnallinen asema, jossa lauluntekijä oli. Samalla laulut kertovat paljon afroamerikkalaisen työväen arjesta paljastaen sen, kuinka he arkensa kokivat, ja millaisia tunteita tämä heissä herätti. Tietty vaatimattomuus on myös teema, joka nousee laulujen lyriikoista. Vaikuttaa siltä, että lyriikoissa ei pyritä liioittelemaan mitään. Ne ovat konstailemattomia eikä niillä pyritä ravistelemaan yhteiskunnallisia rakenteita tai herättämään kuuntelijoissa mitään erityisiä reaktioita. Ne ovat selkeästi tehty vain tekijää itseään varten, tarkoituksenaan nimenomaan olla keino tekijän tunteiden purkamista varten. Tämä tekee niistä hyvin aitoja. Afroamerikkalaisen työväen oli helppoa samaistua niihin, koska niissä käsiteltiin heille arkisia ja heidän elämäänsä käsitteleviä teemoja. Vaikka mitään radikaalimpaa yhteiskuntaan kohdistuvaa kritiikkiä tai tyytymättömyyttä omaa asemaa kohtaan ei ilmenekään, kertovat lyriikat silti paljon identiteetin kokemuksesta. Hyvin useassa laulussa sivuttiin Jumalaa, lauluissa oli hyvin paljon uskonnollisia vivahteita. Usein kyseessä oli Jumalaan jollain tapaa turvaaminen. Uskonto vaikutti olevan monelle musiikin ohella keino selviytyä arjesta, ja tapa luoda toivoa paremmasta tulevaisuudesta.

Syy siihen, miksi lyriikoissa ei kritisoida yhteiskunnallisia epäkohtia juuri lainkaan, lienee se, että afroamerikkalaiset kokivat henkensä ja terveytensä uhatuksi, mikäli he osoittivat kritiikkiä valkoista valtavirtaa ja vallitsevia asenteita kohtaan.⁶⁷ Tutkimuskirjallisuudesta löytyi useita esimerkkejä, jossa afroamerikkalainen ensin uskalsi nousta vallitsevia asenteita vastaan, ja löydettiin pian tämän jälkeen joko vankilasta tai kuolleen.⁶⁸ Oma ura ja tulevaisuus koettiin uhatuksi, ellei myöntynyt ympäröivän yhteiskunnan asettamaan rooliin. Tämä on huomattavissa myös kappaleiden lyriikoissa. Ne ovat selkeästi keino tunteiden purkamiseen, mutta niissä ei kuitenkaan missään nimessä pureta esimerkiksi sellaisia tunteita kuten viha, katkeruus tai kapinahenki.

Lauluissa on vähintäänkin rivien välistä luettavissa myös tietty yhteisöllisyyden henki. Vaikka lyriikoissa ei suoraan puhuttu afroamerikkalaisesta yhteisöstä ja yhteisöllisyydestä, kuuli monesta äänitallenteesta sen, että useampi henkilö lauloi lauluja yhdessä tai vuorotellen. Yksi perhe, tai yksi työyhteisö saattoi esittää laulun yhdessä. Tämä kertoo siitä, että laululla oli merkitystä heille kaikille, ja oli heitä yhdistävä tekijä. Laulujen tarinoilla oli myös se voima, että ne saivat muut vastaavassa

⁶⁷ Meltzer. s. 154; Sitkoff.

⁶⁸ Meltzer. s. 155; Sitkoff.

tilanteessa olevat samaistumaan niihin, ja tätä kautta ne vahvistivat yhteisöllisyyden kokemusta ja auttoi selviämään arjen haasteista.

4. Johtopäätökset

Afroamerikkalaisten identiteetin ilmaiseminen ilmenee yhteisöllisyyden ja yhteisöllisyyden tunteen luomisen muodossa. Tämän voi päätellä joko lyriikoista suoraan, mutta paljon on myös tulkittavissa rivien välistä. Tällä tarkoitan sitä, että laulujen lyriikat ovat sellaisia, että muut samankaltaisessa tilanteessa olevat afroamerikkalaiset voivat samaistua niihin. Niistä ei välity suurta kapinahenkeä, tai tyytymättömyyttä. Ne ovat pyyteettömiä ja rehellisiä, ja siksi ne vetoavat muihin afroamerikkalaisiin ja synnyttävät tätä kautta yhteisöllisyyden tunnetta. Niissä käsitellään arkea ja arjesta selviämistä. Ne auttavat selviämään arjen haasteista. Esimerkiksi uskonnollisissa kappaleissa tulee ilmi se, miten Jumala auttaa jaksamaan raskasta arkea, ja kuinka Jumalan vuoksi arjen haasteet tulee kohdata. Kappaleiden tarkoitus on *luoda* yhteistä identiteettiä ja ajatusta siitä, että afroamerikkalainen työväki on yhtenäinen osa väestöä, joka tukee toinen toistaan, vaikeuksista huolimatta. Kappaleet ovat onnistuneet luomaan tällaisen yhteisöllisyyden identiteetin ilman kapinahenkeä.

Kappaleiden lyriikat viestivät kulttuurista, yhteisöstä, tunteista ja identiteetistä, jotka olivat vallitsevissa yhteiskunnallisissa olosuhteissa hiljennetty, rajoitettu ja tukahdutettu. Afroamerikkalaisten identiteetti ja tunteiden aito ilmaiseminen oli tuohon aikaan vielä hyvin rajoitettua tai jopa kokonaan vaiennettua. Lyriikoista huomaa, että oma identiteetti ja yhteisö ovat selkeästi olemassa, mutta niihin vaikuttivat vielä vahvasti syrjinnästä johtuva epäitsemuus. Itse näen, että afroamerikkalaisten oman identiteetin rakentuminen oli pitkä prosessi, johon vaikutti rajoittavina tekijöinä aiempien polvien orjuus, rotusorto ja yleinen syrjivä ilmapiiri. Nämä kaikki vaikuttivat tunneympäristöön ja tunneodotuksiin, ja tätä kautta rajoittivat identiteetin ilmaisemista, tai ainakin vaikuttivat siihen tapaan, jolla identiteetti lyriikoissa ilmaistiin. Myöhemmin, esimerkiksi 1950-luvulla, yhteiskunnallisten olosuhteiden muuttuessa suvaitsevaisemmiksi myös identiteetin muodostuminen ja ilmaiseminen, sekä tunteiden kokeminen muuttui vapaammaksi. Tällöin myös musiikki, jota afroamerikkalaiset tekivät, näki selkeän muutoksen.

1930-luvun eteläisissä osavaltioissa afroamerikkalaisiin kohdistuva rasistinen ja suvaitsematon ilmapiiri oli vielä vahvaa. Sekä lähteistä että tutkimuskirjallisuudesta nousee selkeästi esille

afroamerikkalaisten rooli ja kokemus altavastaajana. Kokemus siitä, että edusti erilaisuutta ja toiseutta toistui tutkielmaa tehdessäni useasti. Vallitsevat, lokeroivat tunneodotukset ja yleistävät käsitykset afroamerikkalaisten luonteesta ja asemasta olivat merkittävä syy siihen, miksi lauluissa, haastatteluissa ja tutkimuskirjallisuudessa nousee esille voimattomuus, itsensä pieneksi kokeminen ja tukahdutetut tunteet. Koska afroamerikkalaisten asema oli 1930-luvulle saakka koko eteläisten osavaltioiden historian ajan ollut syrjitty ja nujerrettu, ja vallitsevat tunneodotukset eivät odottaneet voimakkaita tunneilmauksia, ei ole mikään ihme, että omasta identiteetistä oltiin epävarmoja ja että sen ilmaiseminen tuli ilmi vaatimattomasti ja itseään jopa vähättelevästi.

Musiikki oli kuitenkin kaikesta huolimatta tärkeä strategia selviytymiseen. Laulujen kirjoittaminen saattoi olla keino purkaa arjen raskaat asiat. Niiden tarkoituksena ei välttämättä ollut varsinaisesti tuoda esille omaa identiteettiä, mutta toisaalta kaikki luova työ on tietyllä tapaa itsensä ja oman identiteetin kokemuksen ilmaisemista. Lomaxien keruumatka kuitenkin jo itsessään osoitti, että 1930-luvun lopulla myös afroamerikkalaisten omaa historiaa ja jo vuosikymmeniä tukahdutettua identiteettiä alettiin pitää kuulemisen arvoisena.

Lähde- ja kirjallisuusluettelo

Arkistolähteet

Library of Congress. Digital Collections. Southern Mosaic: The John and Ruby Lomax 1939 Southern States Recording Trip. www.loc.gov/collections/john-and-ruby-lomax/

Painetut lähteet

Meltzer, Milton. *The Black Americans. A History in Their Own Words*. Thomas Y. Crowell, New York, 1984.

Kirjallisuus

Bass, Jack; Terril, Thomas E. *The American South Comes of Age*. Alfred A. Knopf, New York, 1986.

Boddice, Rob. *History of emotions*. Manchester University Press, Manchester, 2018.

Brookeman, Christopher. *American Culture and Society since the 1930's*. Macmillan Publishers, Southampton, 1984.

Drimmer, Melvin. *Black History, A Reappraisal*. Doubleday & Company, Garden City, New York, 1968.

Franklin, John Hope. *From Slavery to freedom: A History of Negro Americans*. Alfred A. Knopf, New York, 1980.

Franklin, John Hope; Govan, P. Thomas; Sellers, Charles Grier Jr. *The Southerner as American*. E. P. Dutton & Co. Inc, New York, 1966

Hall, Stuart. *Identiteetti*. Vastapaino, Tampere, 1999.

Meltzer, Milton. *The Black Americans. A History in Their Own Words*. Thomas Y. Crowell, New York, 1984.

Phillips, B. Ulrich. *The Central Theme of Southern History*. The American Historical Review. Oxford University Press, 1928.

Rosenwein, Barbara. *Emotional Communities in the Early Middle Ages*. Cornell University Press, Ithaca, New York, 2006.

Sitkoff, Harvard. *The Struggle of Black Equality*. Collins publishers, Toronto, 1986.

WWW-sivut

African American Life During The Great Depression And The New Deal. Britannica.

<https://www.britannica.com/topic/African-American/African-American-life-during-the-Great-Depression-and-the-New-Deal>

Blues. Definition, Musicians, History, & Facts. Britannica. <https://www.britannica.com/art/blues-music>

David Rumsey Historical Map Collection. "Lloyd's Map of the Southern states". Lloyd, J. T, New York, 1862. <https://www.davidrumsey.com/>

Jim Crow Law. History, Facts & Examples. Britannica. <https://www.britannica.com/event/Jim-Crow-law>

Ku Klux Klan. Definition & History. Britannica. <https://www.britannica.com/topic/Ku-Klux-Klan>

